

brikkerne til
regning & matematik

penge, rente og valuta

basis+G

UENIO

preben bernitt

brikkerne

til

regning & matematik

penge, rente og valuta, G

ISBN: 978-87-92488-13-8

1. Udgave som E-bog

© 2003 by bernitt-matematik.dk

Kopiering er kun tilladt efter aftale med bernitt-matematik.dk.

Læs nærmere om dette på

www.bernitt-matematik.dk

eller kontakt nedenstående adresse.

DEMO

bernitt-matematik.dk

mail@bernitt-matematik.dk

Fjordvej 6

4300 Holbæk

Forord

Hæftet er et af ti, der er udarbejdet til undervisning på VUC på niveauerne **basis+G** og dette hæfte indeholder et bud på *supplerende* stof vedrørende lån, opsparing, værdipapirer og valuta på trin **G**. Hæftet kan anvendes, når man finder det passende i forhold til kursisternes arbejde med dagligdaags problemstillinger.

Dette er en *beta-udgave*, der er udarbejdet med baggrund i den vejledning om undervisning på VUC, der udkom i 2009.

bernitt-matematik.dk fralægger sig ethvert ansvar for eventuelle følger af at anvende hæftet.

I forhold til de krav til det faglige indhold, den enkelte kursist eller hold stiller, kan der være indhold, der springes over og det kan være indhold fra hæftet penge, rente og valuta **F+E+D**, der inddrages.

Siderne er opdelt således, at først forklares og vises med eksempler og derefter er der opgaver, man skal løse. Hvis man kan se at man uden vanskelighed kan løse opgaverne, kan man springe dem over.

Under opgaverne står en henvisning til bagerst i hæftet, hvor reglerne, der er arbejdet med blive beskrevet. Når man har løst opgaverne er det en god idé, at læse dette, så man er sikker på, at have lært reglerne.

Fra side 20 er facitliste.

Man har penge i banken

Eksempel 1:

I forbindelse med salg af din bil, har du 50.000 kr. stående på en bankkonto fra den 10/4 til den 31/5. Rentesatsen for indlån er 5% p. a. og der er helårlig rentetilskrivning den 31/12.

Du vil regne ud, hvad du skal have i rente.

$$\begin{aligned} \text{Rente for et år: } 50.000 : 100 \cdot 5 &= 2.500,00 \text{ kr} \\ \text{Antal dage } 10/4 - 31/5: &= 51 \text{ dage} \\ \text{Rente i 51 dage: } 2.500 : 365 \cdot 51 &= 349,32 \text{ kr} \end{aligned}$$

Forklaring:

Indlån er bankens ord for, at man sætter penge i banken.

At rentesatsen er 5% p.a., betyder, at man får 5 kr. i rente for hver 100 kr-seddel, der står på kontoen i et år. P.a. betyder "pro anno", som er latin for pr. år.

I eksemplet deler man derfor 50.000 med 100 og finder dermed antallet af 100 kr. sedler. Det ganger man med 5 og finder dermed årsrenten.

Med en kalender finder man antallet af dage fra den 10/4 til og med den 31/5. Der er 51 dage.

Da der er 365 dage på et helt år, deler man årsrenten med 365. Derved finder man renten for en dag. Dette ganger man så med 51 dage.

At banken har helårlig rentetilskrivning den 31/12 betyder, at man først kan få sine renter den 31/12.

- 1 Du har 3.410,50 kr. stående på en opsparingskonto. Banken har oplyst, at du får 4½ % p. a.
  - Hvor meget vil du få i rente for et år?
- 2 Den virksomhed, du er ansat i, har tilbudt dig at lade din løn indgå på en lønkonto i virksomheden til 6% p. a. Du har i snit 5.000 kr. stående på kontoen.
  - Hvor meget vil du kunne få i rente pr. år?

- 3** Skattevæsenet kalder renter for kapital-indkomst. De beskattes med ca. 42%.
Du har opsparet 10.000 kr., der står på en konto, der giver 4½% p.a. med helårlig rentetilskrivning.
- Hvor meget vil du kunne få i rente pr. år?
  - Hvad skal du betale i skat af renterne?
  - Hvad vil der være tilbage efter skatten er betalt?
- 4** I forbindelse med salg af din ejer-lejlighed har du haft 150.000 kr. stående på en spærret konto.
Pengene blev indsat den 1/10, og du hævede dem den 11/12, hvor du samtidigt lukkede kontoen.
Banken gav 3½% p.a. for denne type konti.
Banken beregner renten den 31/12 og indsætter den på din lønkonto.
- Hvad ville du have fået i rente, hvis pengene havde stået på kontoen i et helt år?
  - Hvor mange dage skal du have rente for?
  - Hvor meget vil du få i rente?
- 5** Du får børnefamilie-ydelse til dit barn.
Den 20. januar, 20. april, 20. juli og 20. oktober indsættes der 1.450 kr. på en bankkonto.
Du bruger kun kontoen til dette.
Banken giver 3% p.a. med helårlig rentetilskrivning den 31/12.
- Hvor mange dage står hver af de fire indbetalinger på kontoen?
  - Hvor meget vil de fire indbetalinger blive til med renter på et år?
- 6** Din arbejdsgiver har rykket betalingen af jeres løn fra den 25. i måneden til den 30.
Du får normalt udbetalt ca. 10.500 kr. hver måned, og din lønkonto giver 1% i rente p.a.
- Hvor meget mister du i renteindtægter?

Om beregning af rente på side 22

Man har penge i banken 5

Eksempel 2:

Du har den 31/12 indsat 2.000 kr. på en spærret konto.
Du regner med, at pengene skal stå på kontoen i to år.
Rentesaften for indlån er 4% p.a. med helårlig rentetilskrivning den 31/12.
Du vil regne ud, hvad du i alt kan hæve efter to år.

Rente det første år: $2.000 : 100 \cdot 4 = 80,00$ kr.
Indestående efter første år: $2.000 + 80 = 2.080,00$ kr.
Rente efter andet år: $2.080 : 100 \cdot 4 = 83,20$ kr.
Indestående efter andet år: $= 2.163,20$ kr

Forklaring:

Når man kommer frem til rente-tilskrivningsdagen regner banken ud, hvor meget man skal have i rente for det år, der er gået. Beløbet indsættes derefter på kontoen.

Ved næste rentetilskrivning gøres det samme. På denne måde får man også rente af sidste års renter. Hvis man lader være med at hæve penge fra sin konto, vil renterne vokse år for år.

- 1** Du solgte din camping-vogn den 15/8 og fik 25.000 kr. for den.
Pengene satte du ind på en konto, der gav 4% p.a. med helårlig rentetilskrivning den 31/12.
Du tømte kontoen, da du betalte for en ny campingvogn den 3/5 året efter.
  - Hvor meget tilskrev banken i renter den 31/12?
  - Hvor meget kunne du hæve den 3/5?
  - Hvor meget vil du få i rente den næste 31/12?
- 2** Dit barn fik til sin første jul 5.000 kr. af sine bedsteforældre.
Du indsatte pengene nytårsdag på en konto, der gav 6% i rente med helårlig rentetilskrivning den 31/12.
Det er meningen at pengene skal stå på kontoen i 15 år.
  - Hvad vil der stå på kontoen om 15 år?

- 3** Du har valget mellem to konti:
 Boligopsparings-konto: 6% p.a. med helårlig rentetilskrivning.
 Termins-konto: 5½% p.a. med kvartårlig rentetilskrivning.
 Du har 10.000 kr.
- Hvad vil der stå på din konto efter et år, hvis du bruger boligopsparings-kontoen?
  - Hvad vil der stå på kontoen, hvis du bruger termins-kontoen?

- 4** Du indsætter 5.000 kr. på en nyoprettet konto den 5. oktober. Den 31. december året efter hæver du indestående. Kontoen giver 4% p.a. med rentetilskrivning den 31. december.
- Hvor meget kan du hæve?

- 5** Du indsætter 2.000 kr. hver nytårsdag igennem fem år. Banken giver 6% p.a. med rentetilskrivning den 31/12. Du hæver pengene den 31/12 året efter den sidste indbetaling.
- Hvor meget hæver du?

- 6** Skemaet herunder er en del af en tabel, der kan bruges til at regne ud, hvad der kommer ud af at indsætte et fast beløb hver måned på en konto med helårlig rentetilskrivning.

Så meget bliver 100 kr. pr. måned til!

	2% p.a.	3% p.a.	4% p.a.	5% p.a.	6% p.a.	7% p.a.
1 år	1.206	1.209	1.212	1.216	1.219	1.222
2 år	2.436	2.454	2.472	2.493	2.511	2.530
3 år	3.690	3.737	3.783	3.833	3.881	3.929
4 år	4.971	5.058	5.147	5.241	5.333	5.426

- Hvor meget vil du have i alt, hvis du indbetaler 100 kr. pr. måned i tre år og banken giver 4% p.a. i rente?
- Hvor meget ville det blive til, hvis du i stedet indsatte 500 kr. pr. måned?

Om rentetilskrivning på side 23

Man har penge i banken 7

Man låner penge

Eksempel 1:

Du har købt et køleskab og har brug for at låne 3.000 kr. i perioden 3/4 - 31/5.

Rentesatsen for udlån er 12% p.a. med kvartårlig rentetilskrivning første gang den 31/3.

Du vil regne ud, hvad jeg skal betale i rente.

Rentesats pr. kvarte år:	$12\% : 4$	=	3%
Rente pr. kvarte-år:	$3.000 : 100 \cdot 3$	=	90,00 kr.
Antal dage 3/4 - 31/5:		=	58 dage
Rente i 58 dage:	$90 : 91 \cdot 58$	=	57,36 kr.

Forklaring:

Ved udlån (når man låner penge i banken) beregner banken ofte rente fire gange om året:

31/3, 31/6, 31/9 og 31/12

Man kalder disse dage for termins-dagene og perioderne mellem disse dage kaldes for kvartaler.

Når banken oplyser en udlånsrente på 12% p.a. med kvartårlig rentetilskrivning, skal man starte med at dele de 12% med fire for at finde, hvor stor en procent-sats de bruger pr. gang.

Man regner derefter terminsrenten ud.

Med en kalender finder man antallet af dage man har lånt pengene.

Også med en kalender finder man, hvor mange dage, der i alt er i den termin, man låner pengene. Det er 91.

Til slut deler man terminsrenten med 91 for at finde dagsrenten og ganger til sidst med det antal dage, man har lånt pengene.

- 1 Du låner 3.000 kr. af en ven i en måned.
I har aftalt, at du skal betale det samme i rente, som hvis du havde lånt pengene i banken.
Banken tager 12% p.a. med kvartårlig rentetilskrivning.
  - Hvad skal du betale tilbage i alt?

- 2** Du låner 20.000 kr. i banken til et nyt badeværelse.
Udover de 20.000 kr. låner du også penge til at betale gebyr for oprettelse af lånet og stempelafgift til staten.
Banken tager 1% i gebyr og stempelafgiften er 1,5‰ (‰ læses: pro mille og betyder tusinde-dele).
- Hvor meget skal du låne i alt?
- 3** Du låner 4.000 kr. i en forretning, hvor du har købt et køleskab.
Lånet indgås den 13. marts og du aftaler at betale hele lånet med renter tilbage den 1. maj samme år.
Forretningen tager 16% i rente med helårlig rentetilskrivning.
- Hvor mange dage har du lånt pengene?
  - Hvor meget skal du i alt betale tilbage?
- 4** Du låner 5.000 kr. af en bekendt.
I har aftalt, at du skal betale 2% i rente pr. måned, og at du skal betale beløbet tilbage med renter efter to måneder.
- Hvor meget skal du betale tilbage?
- 5** Du låner 10.000 kr. i banken i et år.
Udlånsrenten er 12% p.a. med kvartårlig rentetilskrivning.
Du vil regne ud, hvor meget du kommer til at skyldes i alt.
- Hvor mange procent tilskrives hvert kvartal?
  - Hvad bliver renten efter 1. kvartal?
  - Hvor meget skylder du i alt efter 1. kvartal?
  - Hvor bliver renten efter 2., 3. og 4. kvartal?
  - Hvor meget skylder du i alt efter 4. kvartal?
- 6** Du låner 4.500 kr. af en forretning.
Renten er 1,5% pr. måned.
Lånet indgås den 5. april og du beder den 12. juni samme år om, at lånet gøres op.
- Hvor meget kommer du til at skyldes?

Eksempel 2:

Du låner 10.000 kr. i banken i et år.
Udlånsrenten er 16% med kvartårlig rentetilskrivning.
Du betaler 2.500 kr. hver terminsdag i ydelse på lånet.
Du vil regne ud, hvad du skylder når året er gået.

Rentesats pr. kvarte år: $16\% : 4 = 4\%$
Rente efter 1. kvarte år: $10.000 : 100 \cdot 4 = 400,00$ kr.
Ny hovedstol: $10.000 + 400 - 2.500 = 7.900,00$ kr.
Rente efter 2. kvarte år: $7.900 : 100 \cdot 4 = 316,00$ kr.
Ny hovedstol: $7.900 + 316 - 2.500 = 5.716,00$ kr.
Rente efter 3. kvarte år: $5.716 : 100 \cdot 4 = 228,64$ kr.
Ny hovedstol: $5.716 + 228,64 - 2.500 = 3.444,64$ kr.
Rente efter et år: $3.444,64 : 100 \cdot 4 = 137,79$ kr.
Ny hovedstol: $3.444,64 + 137,79 - 2.500 = 1.082,43$ kr.

Du skylder altså 1.082,43 kr.

Forklaring:

At man betaler en ydelse på 2.500 kr. hver terminsdag betyder, at lånet bliver 2.500 kr. mindre hver terminsdag. Ydelsen bruges i princippet først til at betale renterne. Det der derefter bliver tilbage af ydelsen bruges til at afdrage gælden. Efterhånden som renterne falder bliver afdraget større.

1 Du har lånt 100.000 kr. og betaler en ydelse på 6.000 kr. pr. kvartal.
Banken tager 12% p.a. i rente med kvartårlig rentetilskrivning.

- Hvor meget skylder du når det første år er gået?
- Hvor meget har du betalt i afdrag det første år?
- Hvor meget har du betalt i rente det første år?

2 Du har lånt 30.000 kr. og betaler en ydelse på 10.000 pr. kvartal de første tre kvartaler.
Renten er 15% p.a. med kvartalsvis rentetilskrivning.

- Hvor meget skylder du efter 3. kvartal?
- Hvor stor skal den sidste ydelse være?

- 3** Skemaet herunder er en del af en tabel, der kan bruges til at regne den månedlige ydelse ud på et lån.
Du skal bruge skemaet til resten af opgaverne på denne side.

Så meget skal du betale om måneden for at låne 10.000 kr.
(Rentesatserne er pr. år med kvartårlig rentetilskrivning)

Måneder	6%	8%	10%	12%
12 mdn.	928	959	991	1.022
24 mdn.	518	553	589	625
36 mdn.	384	422	461	501
48 mdn.	318	359	402	445
60 mdn.	280	324	369	416

- Hvad skal du betale i ydelse pr. måned, hvis du skal låne 10.000 kr. til 8% og betale tilbage over 24 måneder?
  - Hvor meget kommer du i alt til at betale?
  - Hvor meget har du i alt betalt i rente?
- 4** Du vil låne 10.000 kr. og banken tilbyder dig en rente på 10%.
- Hvor meget kommer du i alt til at betale, hvis du vælger at betale over 36 måneder?
  - Hvor meget dyrere vil det være at betale over 60 måneder?
- 5** Du vil låne 50.000 kr.
Banken tilbyder dig en rente på 12% og betaling over fire år.
- Hvad skal du betale hver måned?
- 6** Du har råd til at betale 500 kr. om måneden i ydelse på et lån.
Banken tilbyder dig en rente på 10%.
- Hvor meget kan du låne, hvis du vil betale tilbage over 24 måneder?

Om udlån på side 22

Obligations-lån

Eksempel 1:

Du har 10.000 kr., som du vil købe obligationer for. Banken giver dig følgende tilbud:

5 stk. 9% obligationer á 2.000 kr. Udløb 2020. Kurs 95.

Du beder banken fortælle, hvad det vil koste, og hvad du får ud af det. Banken udregner:

Pålydende i alt:	$2.000 \cdot 5$	=	10.000 kr.
Kursværdi:	$10.000 : 100 \cdot 95$	=	9.500 kr.
Rente pr. år:	$10.000 : 100 \cdot 9$	=	900 kr.
Kursgevinst ved udtrækning senest år 2020:	$10.000 - 9.500$	=	500 kr.

Forklaring:

Obligationer er lånebeviser, som staten og kreditforeninger udsteder. Når man køber en obligation låner man penge til staten eller kreditforeningen. Der er nogle særlige udtryk, der bruges, når man køber obligationer:

- Pålydende:** Er det beløb staten eller kreditforeningen kommer til at skyldes.
- Rente:** Beregnes en gang om året og beregnes af den pålydende værdi.
- Udløbsår:** Er det år, hvor staten eller kreditforeningen senest skal betale de penge de skylder.
- Kurs:** Er det beløb, man skal betale for hver 100 kr. i pålydende værdi.
- Kursværdi:** Er den pris man skal betale i alt.
- Kursgevinst:** Hvis man har betalt mindre end den pålydende værdi, vil man få en gevinst, når staten eller kreditforeningen skal indfri lånet. Dette kaldes kursgevinsten - gevinsten ved at kursen var mindre end 100.
- Udtrækning:** Hvert år udtrækker staten eller kreditforeningen et vist antal obligationer. Ejere af disse får derefter betalt, hvad der skyldes - dvs. den pålydende værdi.

- 1** Du vil købe 10 obligationer med en stk.-størrelse på 2.000 kr. Banken oplyser at kursen vil være 98.
- Hvad er obligationernes samlede pålydende?
  - Hvad er kursværdien?
- 2** Du har arvet 20 stk. 9% obligationer med stk.-størrelsen 1.000 kr.
- Hvad er obligationernes samlede pålydende?
  - Hvad vil du få i rente om året?
- 3** Banken meddeler dig, at du har fået udtrukket ét stk 1.000 kr. obligation.
Du har oprindeligt betalt kurs 87½ for obligationen.
- Find din kursgevinst.
- 4** Du har i 1996 fået tilbudt at købe:
5 stk. 9% obligationer, stk.-størrelse 2.000 kr, udløb år 2006, kurs 85.
- Find samlet pålydende.
  - Find den samlede kursværdi.
  - Hvad får du i rente pr. år
  - Hvad får du samlet i rente i hele lånets løbetid?
  - Hvad bliver kursgevinsten ved udtrækning?
- 5** Skattevæsenet har oplyst dig om:
Renteindtægter fra obligationer er skattepligtige med ca. 42% afhængig af din indkomst.
Kursgevinster ved udtrækning er ikke skattepligtige.
Du har 5 stk. 8% obligationer á 1.000 kr., som har en restløbetid på 8 år. Du har betalt kurs 96 for dem.
- Hvor meget vil du i alt få i rente i de 8 år?
  - Hvad vil der være tilbage af renterne efter skat?
  - Hvor stor vil kursgevinsten ved udtrækning være?
  - Hvor meget vil du kunne tjene i alt?

Eksempel 2:

Du vil låne 100.000 kr. til ombygning i dit hus. Du går til en kreditforening, der tilbyder at udstede følgende obligationer, som de vil sælge for dig:

60 stk 9% á 2.000. Løbetid: 10 år.

Bidrag: 1‰

Forventet salgskurs: 85

Kvartårlig ydelse: 3.817,74 kr.

Du vil regne lidt på dette tilbud.

Jeg kommer til at skyldes: $60 \cdot 2.000 = 120.000,00$ kr.

Jeg får udbetalt: $120.000 : 100 \cdot 85 = 102.000,00$ kr.

Rente 1. kvartal: $120.000 : 100 \cdot 9 : 4 = 2.700,00$ kr.

Afdrag 1. kvartal: $3.817,74 - 2.700 = 1.117,74$ kr.

Ydelse i 10 år: $3.817,74 \cdot 10 \cdot 4 = 152.709,60$ kr.

Rente i 10 år: $152.709,60 - 120.000 = 32.709,60$ kr.

Forklaring:

Når man låner penge gennem en kreditforening, skal man betale et bidrag til foreningens drift. Bidraget indregnes i ydelsen på lånet. Kreditforeningen beregner ydelsen sådan, at man betaler det samme igennem hele låne-perioden. I starten går størstedelen af ydelsen til renterne og kun en mindre del til afdrag.

1 Du vil låne 20.000 kr. og en kreditforening tilbyder dig 10 obligationer á 2.000 kr. med en forventet salgskurs på 95

- Hvad vil du få udbetalt?
- Hvor meget kommer du til at skyldes?

2 Du indhenter tilbud fra to kreditforeninger på et lån, der skal give dig ca. 100.000 kr. til ombygning af dit hus.

1. tilbud: 50 stk. 11%-obligationer á 2.000 kr. Løbetid 10 år og forventet salgskurs 100
2. tilbud: 60 stk. 9% obligationer á 2.000 kr. Løbetid 10 år og forventet salgskurs 90.

- Hvad vil du vælge?

3 Du vil låne 50.000 kr. til udskiftning af dit køkken.
Du henvender dig til din kreditforening, der tilbyder at udstede følgende obligationer, som de vil sælge for dig:
30 stk 8% á 2.000. Løbetid: 15 år
Forventet salgskurs: 92
Kvartårlig ydelse inkl. bidrag: 1.438,40 kr.

- Hvad kommer du til at skyldes?
- Hvad får du udbetalt?
- Hvor stor er renten det første kvartal?
- Hvor stort er afdraget efter første kvartal?
- Hvor meget kommer du i alt til at betale på lånet gennem de 15 år?

4 Skemaet herunder viser, hvad du skal betale i kvartalsvise ydelser på et 100.000 kr. 9% obligationslån.

Løbetid i år	Kvartalsvis ydelse i kr.
10 år	3.817,74
20 år	2.616,03
30 år	2.324,45

- Hvor meget kommer du i alt til at betale, hvis løbetiden er 10 år?
- Hvor meget kommer du i alt til at betale i renter, hvis løbetiden er 10 år.
- Regn også ud, hvor meget du kommer til at betale i renter i alt, hvis løbetiden er 20 år, og hvis den er 30 år.

5 Renteudgifter på obligationslån er fradragsberettiget:
Din skatte-betaling falder med ca. 42% af den renteudgift, du har på et lån.

- Hvordan går det med renteudgiften pr. kvartal fra det første år til det sidste - stiger den eller falder den?
- Hvordan går det med skatte-betalingen fra det første år til det sidste - stiger eller falder den?

Om obligationslån på side 23.

Aktier

Eksempel:

Du vil investere din opsparing i aktier i Den danske bank. Du kan i avisen læse følgende:

Den Danske Bank, B-aktier, stk. størrelse 1.000 kr.

Kurs 456,65

Udbytte 1995: 12%

Du vil regne lidt på det.

Pris for en aktie: $1.000 : 100 \cdot 456,65 = 4.566,50$ kr.

Udbytte af en aktie: $1.000 : 100 \cdot 12 = 120,00$ kr.

Forklaring:

En aktie er et bevis for, at man er medejer af en virksomhed.

Ligesom med obligationer er kursen prisen for hver 100 kr., der står på aktien.

Virksomheden betaler udbytte til de, der ejer aktier.

Udbyttet angives som en procentdel af den pålydende værdi.

1 Du læser i avisens børs-liste:

<i>Aktie-navn</i>	<i>kurs</i>	<i>stk.-størrelse</i>	<i>udbytte 95</i>
Carlsberg A	318,00	1.000	12%

- Hvad koster en Carlsberg A-aktie?
- Hvor meget gav den i udbytte i 1995?

2 Du læser om en anden aktie:

<i>Aktie-navn</i>	<i>kurs</i>	<i>stk.-størrelse</i>	<i>udbytte 95</i>
Unidanmark A	260,00	500	10%

- Hvad koster en Unidanmark A-aktie?
- Hvor mange Unidanmark A-aktier kan du få for 10.000 kr?
- Hvor meget vil du i alt få i udbytte for disse aktier?

3 Du ejer 5 aktier á 1.000 kr. i Amtssparekassen Fyn og vil regne ud, om du tjener mere på dette end at have pengene i banken.

I avisen kan du læse, at aktiernes kan sælges til kurs 374,00, og at de giver et udbytte på 12%.

Din bank tilbyder dig en opsparingskonto, der giver 4% p.a.

- Hvor stort er udbyttet på dine aktier?
- Hvor meget kan du sælge dem for?
- Hvor meget ville du kunne få i rente af disse penge, hvis du satte dem i banken?

4 Du købte for 5 år siden 8 aktier á 1.000 kr. i B&O.

Kursen var den gang 225,00

Du kan nu læse, at kursen er faldet til 175,00

- Hvad gav du for aktierne, da du købte dem?
- Hvad kan du få for dem nu?
- Hvor meget taber du, hvis du sælger nu?

5 Du læser i dag i avisen:

(+/- d.t.d. betyder: kursændringen siden i går og Ult. 95 betyder kursen ved slutningen af 1995.)

Navn - stk-størrelse	Kurs	+/- d.t.d.	Ult. 95
AGF B 1.000	350,00	+10,00	210,00

- Hvor meget koster en AGF-aktie i dag?
- Hvad kostede den i går?
- Hvor meget kunne du tjene, hvis du havde købt fem AGF-aktier i slutningen af 1995 og sælger dem i dag?

6 Du har læst i avisen, at om to dage vil industri-virksomheden F. L. Schmidt offentliggøre sit regnskab.

Du køber 5 stk. 1.000 kr. FLS industries A til kurs 479.

Da regnskabet offentliggøres viser det, at virksomheden har øget sit overskud med 40% i forhold til året før.

Aktie-kursen stiger derfor på én dag med 28.

- Hvor meget kan du tjene, hvis du sælger aktierne igen?

Om aktier på side 23

Man køber og sælger valuta

Eksempel 1:

Du skal til Tyskland og ser i banken, at kursen ved køb af Euro er 742,41.

Du har tænkt dig at købe 300 Euro og vil regne ud, hvad det kommer til at koste.

300 Euro koster: $300 : 100 \cdot 742,41 = 2227,23$ kr.

Forklaring:

Også ved køb af valuta betyder kursen prisen for 100 af det, man vil købe. Man deler derfor 300 med 100 for at finde, hvor mange portioner af 742,41 man skal betale.

- 1 Du skal på ferietur til England.
Du har hørt, at du skal regne med at bruge 50 engelske pund om dagen.
Du skal være afsted i 7 dage.
I avisen kan du læse, at kursen på engelske pund er 871,50

  - Hvor mange kroner skal du veksle?
- 2 Du er i Tyskland for at købe et fjernsyn.
Fjernsynet koster 198 Euro.
Du ved, at du kan få det samme fjernsyn i Danmark for 1.985 kr.
Kursen på D-mark er 742,41.

  - Køber du fjernsynet i Tyskland?
- 3 Kursen på svenske kroner faldt på kort tid fra 110 til 87.
Du købte et hotelophold i Sverige, der kostede 1.500 svenske kroner og var heldig at vente med at betale til kursen var faldet.

  - Hvad skulle du have betalt, hvis kursen ikke var faldet?
  - Hvor meget sparede du ved at vente?

Eksempel 2:

Du skal til Tyskland og vil veksle 1.000 kr. til Euro.
Du ser i banken, at kursen ved køb af Euro er 742,41.
Du regner ud, hvor mange Euro du kan få.

$$\text{Du kan få: } 1.000 : 742,41 \cdot 100 = 134,70 \text{ Euro}$$

Forklaring:

Man deler med 742,41 for at finde, hvor mange 100 Euro sedler man kan få. Derefter ganger man med 100.

Eksempel 3:

På færgen til Tyskland er priserne angivet både i Euro og kroner. En bestemt flaske Whisky koster enten 105 kr. eller 14 Euro. Du vil finde kursen for at sammenligne den med bankernes.

$$\text{Kursen: } 105 : 14 \cdot 100 = 750,00$$

Forklaring:

Man deler 105 med 14 for at finde prisen for 1 Euro og ganger derefter med 100 for at finde prisen for 100 Euro (kursen).

- 1** Du vil veksle 5.000 kr. til Euro.
Kursen er 742,41
  - Hvor mange Euro kan du få?

- 2** Du ved at kursen på amerikanske dollar er ca. 675.
Du vil veksle 2.000 kr. til dollar
  - Hvor mange dollar kan du få?

- 3** Du er i en forretning i Tyskland, hvor du kan betale med enten danske kroner eller Euro.
Dit indkøb koster enten 15 Euro eller 105 kr.
  - Hvilken kurs bruger forretningen?

Om valuta på side 23